

a že ji také nemohla přezkoumati, poněvadž listinu opatřila vlastnice nemovitosti. Tu však přezírá, že jednala na vlastní vrub, spokojila-li se listinou, z níž zmocnění podepsavší osoby nebylo zřejmé a jeho rozsah nebyl patrný. Tyto nedostatky však nesouvisí s knihovním stavem, jemuž žalovaná mohla důvěřovati, neboť z knih nevyšlo najevo nic, než že majitelem pohledávky, zajištěné zástavním právem pod pol. C 68 a 69, byl Sch-ský pivovar v L., nikoli však že Antonín L. byl oprávněn podpisovati za něj listiny vkladu schopné. Podle § 45 III. dílčí novely k obč. zák. je k změně pořadí práv zapsaných na nemovitosti potřebí povolení oprávněného ustupujícího i předstupujícího, a je-li ustupující právo zástavním právem, i přivolení vlastníka po případě přivolení osob, pro něž snad vážnou práva na ustupujícím právu. Z knihovního provedení změny pořadí nabývá bezprostředního práva předstupující věřitel. Předstupující věřitel není proto třetí osobou, jakou má na mysli § 64 knih. zák., neboť nenabyl knihovního práva na onom vkladu, jehož neplatnost se tvrdí, naopak se spor o výmaz týká přímo zápisu, jímž předstupující nabyl bezprostředního práva. Je proto přisvědčiti odvolacímu soudu v tom, že na souzený případ jest užití ustanovení § 62 a nikoli § 64 knih. zák. Tím padá i námitka, v první stolici ostatně nevznesená, že žaloba nebyla podána v tříleté lhůtě v § 64 knih. zák. stanovené. Rovněž nebylo před procesním soudem tvrzeno, že žalobce konkludentním činem schválil právní jednání Antonínem L. vykonané, a odvolací soud odmítl proto právem činiti z toho, že žaloba byla podána teprve více než tři léta po sporném knihovním zápisu, třebaže tato skutečnost byla zřejmá ze spisů, nějaký závěr po té stránce, zdali tím žalobce onen zápis mlčky schválil a vzdal se snad nároku na jeho výmaz. Nelze proto bezdůvodnému dovolání vyhověti.

Čís. 16080.

Pojištění smluvní.

Ani písemnost, ani údaj premiové sazby nebo výše pojistné prémie v pojistném návrhu nejsou podstatnými podmínkami platnosti pojistné smlouvy. K její platnosti stačí ústní po případě i konkludentní projev souhlasné vůle smluvců v jakékoliv přípustné formě o podstatných kusech smlouvy a později dohoda o jednotlivostech (premiové sazbě a výši prémie) v hrubých rysech. Dohoda o premiové sazbě a výši prémie se může státi též dodatečně a mlčky (§ 863 obč. zák.). Nebyla-li pojistníku před obdržením pojistky známa výše prémie, jest v prodlení s jejím placením teprve ode dne, kdy obdržel pojistku.

(Rozh. ze dne 5. května 1937, Rv I 2449/35).

Žalovaný Ing. Ludvík Š. jako jediný majitel žalované firmy pojistil již před rokem 1930 proti požáru svůj závod v R. u žalující pojišťovny A. E. Tento závod dne 30. dubna 1930 vyhořel a dotčená žalující pojišťovna pojištění vypověděla. Žalovaný jednal pak s touto pojišťovnou A. E. o poskytnutí krytí závodu. Tvrdí, že byla po té sjednána nová pojistná smlouva, domáhají se žalující pojišťovny za-

placení dlužné pojistné prémie. Proti žalobě namítla žalovaná firma mimo jiné, že pojistný návrh nebyl sepsán a žalovaným podepsán, že rovněž nebyly žalovanému oznámeny sazby prémiové, ač bylo slíbeno, že se stane o nich dohoda, a ačkoli při inspekci bylo výslovně ujednáno, že návrh na pojištění žalovaný nepodepíše, dokud se nestane dohoda o sazbách. Soud první stolice uznal podle žaloby, Odvolací soud potvrdil rozsudek prvního soudu. Důvody: Žalovaná firma trvá i v odvolání na tom, že nedošlo k platné pojistné smlouvě, ježto nebyla řádně smluvena výše pojistné prémie. Odvolací soud má však za to, že v té příčině posoudil soud první stolice věc správně, dospěl-li k tomu, že byla mezi stranami sjednána platná pojistná smlouva. Ze zjištěných skutečností vyplývá, že majitel žalované firmy Ing. Ludvík Š. věděl, že se nové pojištění sjednává za nových normálních sazeb. Nemohla tudíž žalovaná firma předpokládati, že bude mít, právě tak jako dříve, 10% slevu dobovou a 33.5% slevu členskou. Že tehdy při rozhovoru mezi Ing. Ludvíkem Š. a ředitelem pojišťovny Alfredem W. bylo mluveno o nových sazbách, vyplývá ostatně ze znění krycího dopisu ze dne 23. června 1930, kde bylo výslovně uvedeno, že bude nové pojištění vyúčtováno za nových sazeb jsoucích tehdy v platnosti. Není správný názor žalované, že dopisem ze dne 12. července 1930 byl anulován dopis ze dne 23. června 1930, neboť dopisem na prvním místě uvedeným bylo toliko anulováno krytí pojistného rizika do původní výše a nahrazeno novým krytím do výše, jakou sama žalovaná firma ve svém dopise ze dne 10. července 1930 udávala. Bylo její věcí jako řádné obchodnice, aby se při sjednávání pojistného poměru informovala, jak vysoké jsou ony nové platební sazby. Neučinila-li tak a přijala-li bez námitek dopis ze dne 23. června 1930 a dostavil-li se Ing. Ludvík Š., obdržev pojistku ze dne 28. září 1932, teprve dne 10. listopadu 1932 do kanceláře žalující pojišťovny A. E. a při tom prohlásil, že chtěl požádati o poshovění s placením prémie, za povolení splátek a aby jeho věřitelům nebylo hlášeno, že jest v prodlení s placením a že se mu zdá prémie vysoká, nutno z toho usouditi, že žalovaná firma uznávala platnost pojistné smlouvy a svoji povinnost platiti prémie podle účtovaných sazeb. Vychází-li se z bezvadných zjištění prvního soudu, byla věc správně posouzena po právní stránce, bylo-li žalobě vyhověno.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání jen potud, že uznal žalovanou firmu povinnou zaplatiti 6% úroky z částek jednotlivým žalobkyním přisouzených jen ode dne 28. září 1932 a nikoliv ode dne 12. července 1930; jinak dovolání nevyhověl.

Důvody:

Písemná forma není zásadním a bezvýhradným předpokladem platnosti pojistné smlouvy. Může proto projev souhlasné vůle k ní směřující býti učiněn též ústně a po případě i mlčky (§§ 861 a 863 obč. zák.). Není také nezbytné, aby byla sazba prémiová nebo výše prémie obsažena hned v pojistném návrhu, ať písemném nebo ústním, ač prémie jest podstatnou součástí pojistné smlouvy (§ 1288 obč. zák.), neboť

to neplyne z §§ 1, 2 zákona č. 501/1917 ř. z. a č. 145/1934 Sb. z. a n. Stačí proto k platnosti pojistné smlouvy, když se strany napřed dohodnou v jakékoli formě, všeobecně podle zákona přípustné, v hrubých rysech o předpokladech pojistné smlouvy a když se později dohodnou i o jednotlivostech, tudíž i o prémiové sazbě a o výši prémie. Dohoda o výši prémie může se tedy státi i dodatečně, a to i mlčky (§ 863 obč. zák.). Je-li výše prémie uvedena teprve v pojistce, ač o ní dříve nebylo ještě jednáno, a jestliže pojistník s výší prémie v pojistce uvedenou souhlasí, nejde tu o prémii ustanovenou jednostranně pojišťovnou, nýbrž o prémii dohodnutou. Tak se to stalo právě v souzeném případě. Neboť žalující pojišťovny přijaly dopisem ze dne 23. září 1930 v zásadě návrh žalované na pojištění a upozornily ji, že pojištění bude vyúčtováno za nových, nyní v platnosti jsoucích sazeb, neuvedly však výši prémie. Že nebyl řečený dopis anulován dopisem pojišťovny ze dne 12. července 1930, vyložil případně již odvolací soud a plyne to zcela zřejmě z předposledního odstavce dopisu. Rovněž případně odůvodnil odvolací soud, že žalovaná mlčky schválila výši prémie uvedenou přesně teprve v pojistce ze dne 5. srpna 1932, č. 1,271.359, dovodiv ze zjištěných skutečností závěr, že žalovaná učinila jen bezvýsledné pokusy, aby přiměla pojišťovnu k použití nižší sazby a snížení prémie, nikoliv že učinila rozhodný, jasný a určitý projev (§§ 861, 863, 869, obč. zák.), že nesouhlasí s pojistnou smlouvou za použitých sazeb. Není proto dovolání ve věci důvodné. Přisvědčiti jest jediné výtce, že žalobkyním byly neprávem přisouzeny 6% úroky ode dne splatnosti jednotlivých premií. Tu nešlo o nepřípustnou námitku přednesenou teprve v odvolacím řízení (§ 482, odst. 1, c. ř. s.), nýbrž o výtku nesprávného právního posouzení, neboť hned v první stolici bylo předneseno a rozsudkem zjištěno, že žalovaná obdržela pojistku dne 28. září 1932. Ten skutkový přednes stačil k tomu, aby soud s právního hlediska posoudil, od kdy jest žalovaná firma v prodlení s placením premií. A to je úkolem soudu, neboť strana nemusí vysloviti svůj právní názor, a stačí, když to bylo skutkově předneseno. Před obdržením pojistky nebyla žalované známa výše premií, aspoň to nebylo zjištěno, a nebylo také zjištěno, že věděla o dni splatnosti. Dověděla-li se to vše teprve obdržením pojistky dne 28. září 1932, nebyla až do té doby v prodlení s placením premií (§ 1333 obč. zák.), protože den jejich splatnosti byl určen teprve pojistkou. Povinnost k placení premií nastala tudíž teprve dnem 28. září 1932 a proto bylo omezení povinnosti žalované k placení 6% úroků na dobu od dotčeného dne.

Čís. 16081.

Předpis stanov stavebního a bytového družstva, že funkce členů představenstva jsou čestné a nesmějí se jim dávatí jakékoli hmotné odměny kromě skutečných výloh s funkcí spojených, neplatí o činnosti, jež nesouvisí s funkcí člena představenstva, jako jest činnost správce družstevního domu.